

Changemakers hørings svar til utkast til lov om register over reelle rettighetshavere

Changemaker takker for muligheten for å komme med innspill om NOU 2016: 27 om Ny lovgivning om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, Andre delutredning.

Vi ønsker å rette fokus på forslaget om nytt register for reelle rettighetshavere beskrevet i kapittel 12 av utredningen, da dette er et viktig verktøy i kampen mot kriminalitet og kapitalflukt, og vil også skape større forutsigbarhet for norske selskaper.

Panama Papers viste i 2016 at det haster å få på plass et register som viser hvem som er de egentlige eierne av selskaper, både for å hindre økonomisk- og annen kriminalitet. Changemaker er glade for at et register som vil bidra til større åpenhet rundt selskapers egentlige eiere er på vei, men mener forslaget Hvitvaskingsutvalget presenterer har åpenbare svakheter som må endres dersom registeret skal kunne forhindre korrupsjon og annen kriminalitet.

Changemaker vil særlig trekke frem to punkter som er viktig å ta med seg i utarbeidelsen av et nytt lovforslag: 1) registeret må være åpent og tilgjengelig for alle og 2) alle eiere må registreres uten unntak.

Registeret må være åpent og tilgjengelig for alle

I forslaget foreslås det at registeret skal være lukket for andre enn skattemyndigheter og aktører med "legitim interesse". Changemaker ser ingen grunn til at man skal lukke registeret, ettersom opplysninger om eierskap ikke regnes som sensitive personopplysninger og et åpent register vil bidra til at offentligheten kan etterprøve informasjonen som blir gitt. Slik kan blant annet feilrapportering avdekkes lettere, og øke kvaliteten av rapporteringen. Det er sannsynlig at et åpent register innebærer lavere kostnader enn utvalgets forslag, da utvalgets forslag vil kunne medføre mer byråkrati og større ressursbruk i vurdering av hvem som har "legitim interesse" for innsyn.

I EYs Global Fraud Survey for 2016¹ fremkommer det at hele 91 prosent av de spurte selskapene foretrekker å ha tilgang til informasjon om hvem som egentlig eier selskapene de handler med. Dermed vil et åpent register bidra til å skape mer trygghet og forutsigbarhet for selskapene. Et åpent register vil altså bidra til økt åpenhet og forutsigbarhet både for selskaper og norsk offentlighet generelt. I tillegg vil et åpent register kunne bidra til at utviklingsland får tilgang til nødvendig informasjon som de grunnet lavere kapasitet har

---

¹ EY Global Fraud Survey 2016, <http://www.ey.com/gl/en/services/assurance/fraud-investigation---dispute-services/ey-global-fraud-survey-2016>

dårligere forutsetninger til å få tilgang til. Norge bør være med på den internasjonale trenden som fremmer åpenhet fremfor å bidra til å legitimere større grad av hemmelighet.

For at registeret over egentlige eiere skal kunne bidra til økt åpenhet må informasjonen tilgjengeliggjøres og være registrert på samme måte. Det må være mulig å utføre kryssøk og opplysningene må lagres i et åpent dataformat.

Changemaker mener:

- at registeret over egentlige eiere må være offentlig tilgjengelig.
- at registeret må tilgjengeliggjøres og at det legges til rette for kryssøk.

Alle eiere må registreres uten unntak

Changemaker er fornøyd med at utvalgets forslag omfavner registrering av de fleste typer selskap og juridiske innretninger, men at terskelverdien for hvem som skal registreres er 25 prosent gjør at registeret ikke vil kunne oppfylle sin funksjon. For de som virkelig ønsker å skjule eierskapet vil en såpass høy terskel gjøre dette enkelt gjennom kreative løsninger, for eksempel å dele opp eierskapet i tre-fire forskjellige selskaper. Da vil ingen av eierforholdene være høye nok til å bli registrert, og de egentlige eierne vil forbli skjulte. Til sammenligning har EUs forslag til nytt eierskapsregister en terskel på 10 prosent, mens man i Danmark har en terskel på 5 prosent. Så lenge man opererer med en terskelverdi muliggjør man kreative eierskapsstrukturer som svekker registerets formål.

Utvalget foreslår videre at eiere av børsnoterte selskaper ikke skal inkluderes. Å ekskludere enkelte eiere fra rapporteringsplikten, begrunnet i selskapstype eller eierandel, svekker kampen mot kapitalflukt, åpenhet og selskapenes forutsigbarhet. Informasjon om eierskap er noe alle selskaper besitter og rapporterer på internt, og å rapportere dette videre bør derfor ikke medføre store ekstrakostnader.

Changemaker mener:

- at eiere for alle typer selskaper må registreres.
- at alle eiere må rapporteres inn, også de med under 25 prosent eierskap.

Changemaker støtter også opp om Tax Justice Network Norges høringssvar, da dette, i tillegg til våre nevnte prioriteringer, reflekterer våre synspunkter på problematikken.

Vi takker for oppmerksomheten og ønsker departementet lykke til med behandlingen.

Med vennlig hilsen,

Tuva Krogh Widskjold,
Leder i Changemaker